



רשות ההגבלים העסקיים

ביטול הכרזה על בעל מונופולין – עץ לבד בע"מ

1. ביום 25 בדצמבר 1988 הוכרזה חברת לוחות דקורטיביים לישראל בע"מ (להלן: "לד"י") כבעלת מונופולין באספקת לוחות מרובדים (פורמאיקה). באותה עת היתה לד"י בבעלות משותפת של החברות עץ לבד בע"מ (להלן: "עץ לבד") ותעשיות והשקעות של ספן בע"מ (להלן: "השקעות ספן"), ועסקה בשיווק מוצריהם.

2. ביום 27 באוקטובר 1996 אישר הממונה על הגבלים עסקיים דאז, בתנאים, מיזוג בין השקעות ספן לבין עץ לבד. נתח השוק המצרפי של ספן ועץ לבד בשוק הפורמאיקה בשנת 1995, עליו הסתמך הממונה לצורך אישור המיזוג, עמד על כ- 79%. אחת מהנחות העבודה על בסיסן נתקבלה ההחלטה לאשר את המיזוג היתה, כי הגוף הממוזג יוכרז כבעל מונופולין באספקת ניירות ציפוי דקורטיביים, לרבות לכה ומלמין ולוחות פורמאיקה. ואכן, ביום 18 באפריל 1999 הוכרזה עץ לבד כבעלת מונופולין בתחומים הבאים:

- יצור ושיווק לוחות סיביים בעלי צפיפות בינונית – M.D.F;
- יצור ושיווק לוחות פלסטיק דקורטיביים מסוג פורמאיקה;
- יצור ושיווק ניירות ציפוי דקורטיביים מסוג לכה ומלמין.

3. משך שנים רבות פעל ענף תשומות העץ תחת מעטה כבד של הגנה על תוצרת הארץ מפני יבוא מתחרה. החל מתחילת שנות ה-90 נחשף הענף בהדרגה לתחרות מצד היבוא, אולם עד סוף שנות ה-90 שמרה עץ לבד, יצרנית הפורמאיקה וה-M.D.F. היחידה בישראל¹, על מעמדה כבעלת מונופולין בשוק זה.

4. לפני מספר חודשים פנתה עץ לבד אל הממונה הגבלים עסקיים, בבקשה לבטל הכרזתה כבעלת מונופולין בשווקים בהם הוכרזה ככזו. בכל הנוגע לשוק הפורמאיקה, טענה עץ

¹ יצור הפורמאיקה הינו באמצעות חברה נכדה – ספן בע"מ (להלן: "ספן"). יצור ה-M.D.F. בוצע באמצעות מ.ד.פ. תעשיות בע"מ, אשר הוחזקה בבעלות לבידי אשקלון בע"מ ואמפל בע"מ, בחלקים שווים. עץ לבד היתה בעלת השליטה בעליון אשקלון בע"מ, אולם זו ואחיה ומה מקצתו שייכים לבי ספן. לכן מותר לומר כי ספן היא בעלת השליטה במ.ד.פ.

לבד כי קיימים כיום ציפויי עץ תחליפיים לפורמאיקה, אשר הכללתם בשוק המוצר הרלוונטי תוביל למסקנה כי נתח השוק שלה נמוך מ- 50%. עוד טענה ספן, כי אף אם נמצא כי אין מוצרים אלו תחליפים קרובים דים לפורמאיקה עד כדי הכללתם בשוק רלוונטי אחד, הרי שגם בשוק הפורמאיקה לבדו נתח השוק שלה אינו עולה על 50%.

5. מנתונים שהונחו בפניי בדבר היקף יבוא הפורמאיקה לישראל בשנים 2000 ו- 2001 עולה, כי נתח השוק של עץ לבד מצוי בירידה הדרגתית כבר בשנת 2000 ובשנת 2001 אף חלה ירידה נוספת כך שכיום נתח השוק שלה בבירור עומד על פחות ממחצית מכלל אספקת הפורמאיקה בישראל.

6. אשר למונופולין ביצור לוחות ה-M.D.F. – זה התקיים תודות לפעילות של חברת מ.ד.פ. תעשיות בע"מ, אשר הוקמה לצורך כך. חברה זו נקלעה לקשיים כלכליים ובספטמבר 2000 מונה לה כונס נכסים. פעילות יצור ומכירת לוחות M.D.F. נמשכה, תחת ניהולו של כונס הנכסים, עד אמצע שנת 2001 לערך ובתחילת שנת 2002 מכר כונס הנכסים את המכונות והציוד של המפעל לחברה אוסטרית שהעבירה אותם לחו"ל. החל משנת 2000 החלה עץ לבד במכירת לוחות M.D.F. אותם היא מייבאת. היקפי היבוא כיום עומדים על פחות מ- 20% מסך יבוא לוחות M.D.F. לישראל. פעילות יבוא ושיווק לוחות M.D.F. כיום הינה שולית ביחס לפעילותה הכוללת של עץ לבד.

7. בנסיבות אלה, באתי למסקנה כי בכל הנוגע לאספקת לוחות פלסטיק דקורטיביים מסוג פורמאיקה ולוחות סיביים בעלי צפיפות בינונית – M.D.F., אין עץ לבד מהווה בעלת מונופולין כהגדרתו בחוק ההגבלים העסקיים. לפיכך אין מקום להותיר על כנה את ההכרזה על עץ לבד כבעלת מונופולין בתחומים אלו – והיא מתבטלת בזה.

8. אציין כי מונחת לפני בקשתה של עץ לבד לביטול הכרזתה כבעלת מונופולין ביצור ושיווק ניירות ציפוי דקורטיביים מסוג לכה ומלמין ונושא זה עודנו בבדיקה.

הודעה על ביטול ההכרזה תפורסם ברשומות.


עיד דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ד אב תשס"ב

23 יולי 2002